

DIGIRES

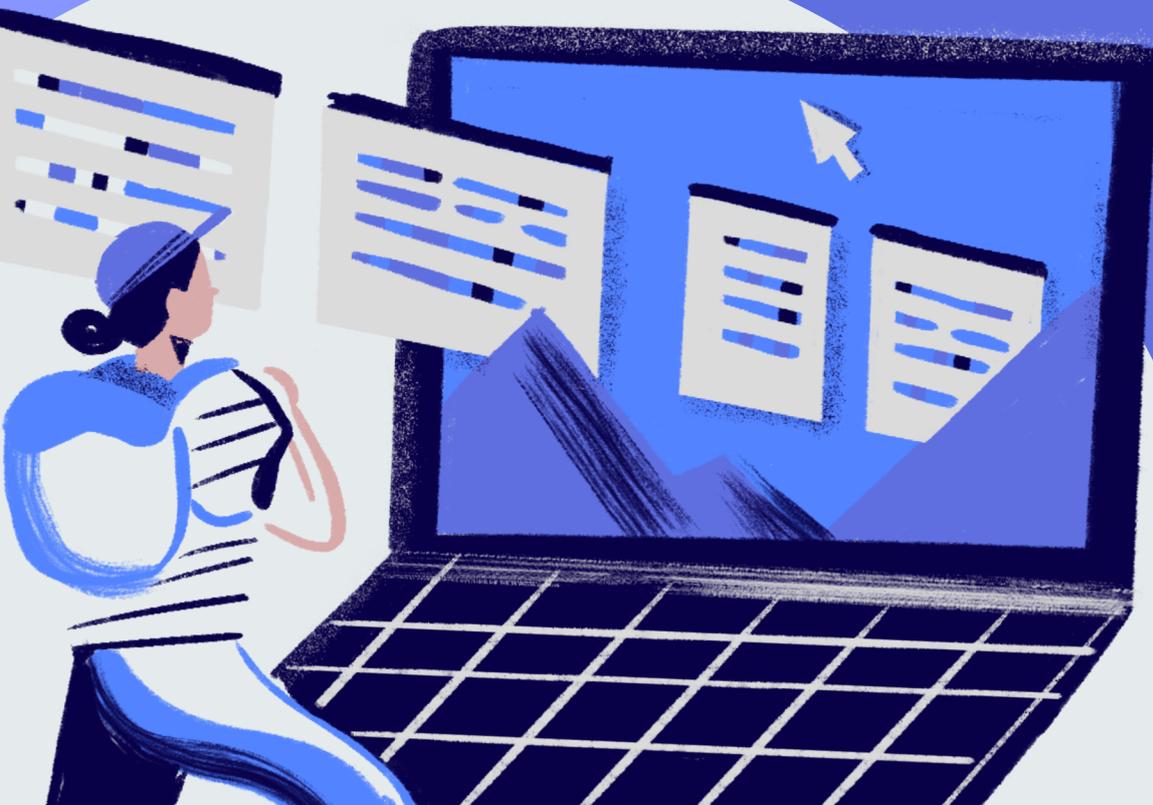
Baltijos skaitmeninio
atsparumo tyrimų centras

Baltic Engagement
Centre for Combating
Information Disorders

DIGIRES გზამკვლევიმასწავლებლებისთვის

როგორ გავაერთიანოთ
მედია და ინფორმაციული
წიგნიერების აქტივობები
კლასში შემოქმედებითად?

პრეამბულა	3
აქტივობები გაკვეთილებისთვის	5
1. ტექსტის გაგება: იცოდით, რომ ვერტიკალურად ვკითხულობთ?	5
2. მედიით გარშემორტყმული: საინფორმაციო ობიექტების როლი ყოველდღიურ ცხოვრებაში	9
3. მიკერძოებული აზროვნება: რატომ არის ეს საშიში?	14
4. ინფორმაციის ძებნა: როგორ გადავრჩეთ გაურკვევლობის პირობებში?	19
დასკვნა: რა არის შემდეგი?	23
სასარგებლო ბმულები და რესურსები	23
BECID-ის შესახებ	24
DIGIRES-ის შესახებ	24
დანართი. მასალა „ნიშანთა მნიშვნელობის გახსნა“: ჯგუფების მიერ განსახილველი კითხვები	

პრეამბულა

ჩვენცხოვრობთ გლობალური ციფრული კომუნიკაციისა და ინტენსიური ინფორმაციის ნაკადის ეპოქაში, სადაც ჩვენ ვხვდებით ინფორმაციის ფართო სპექტრს თანამედროვე მედიის საშუალებით, დაწყებული მაღალი ხარისხის კონტენტიდან, რომლის ნდობაც შესაძლებელია და დამთავრებული შეცდომაში შემყვანი ან ხელოვნური ინტელექტის მიერ შექმნილი კონტენტით.

დიגיტიზაციის დაჩქარებასთანერთად, ყალბი, შეცდომაში შემყვანი და ხშირად მტრული შინაარსის მოცულობა ექსპონენტურად იზრდება. ასეთი შინაარსი სერიოზულ გამოწვევას უქმნის დემოკრატიულ მდგრადობას, არღვევს გადაწყვეტილების მიღების პროცესს და ინვესტს საზოგადოების უკმაყოფილებას. მიუხედავადიმისა, რომ სხვადასხვა მედია გახდა ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრებისა და იდენტობის ნაწილი, ვიცით თუ არა, როგორ ვეძიოთ სიმართლე და გავარჩიოთ სანდო წყარო ყალბი ან მანიპულაციური წყაროსგან? როგორ გავიგოთ სურათების, ბგერების, ტექსტების, სიმბოლოების, მონაცემებისა და მათთან დაკავშირებული ადამიანებისა და მანქანების კომუნიკაციის გაუთავებელი არეულობა?

ამოუწურავ ინფორმაციასა და მონაცემებს შორის უნდა დავაბუსტოთ და ვიცოდეთ რას ან ვის ვენდოთ. ასე რომ, ჩვენ უნდა ვისწავლოთ ჩვენს გარშემო არსებული სამყაროს სხვაგვარად დანახვა, სამყარო სავსეა ინფორმაციით და ყველანაირი ყურადღების გაფანტვითა და მანიპულაციებით,

ყოველჯერზე საკუთარ თავს ვკითხოთ, **არის თუ არა ის, რასაც ვხედავთ სმარტფონის ან კომპიუტერის ეკრანზე?**

მასწავლებელიარის ცოდნის მცველი და ადამიანური შემოქმედების დამრიგებელი, ფლობს საგანში ფართო ცოდნას.

თუმცა, მათ ხშირად უჭირთ ამ ცოდნის მედია პერსპექტივიდან გადმოცემა. საჭიროა უფრო სტრუქტურირებული გაკვეთილები სტუდენტების ჩართულობისთვის ფართო წინასწარი ცოდნის საჭიროების გარეშე.

აქედან გამომდინარე, ჩვენ წარმოგიდგინებთ საინტერესო პრაქტიკული აქტივობების ინოვაციურ კომპლექტს მაგალითებითა და დეტალური სცენარებით, რომლებიც ადვილად შეიძლება მოერგოს სხვადასხვა საკითხებს, შემუშავებული ბალტიის ციფრული გამძლეობის კვლევის DIGIRES-ის მიერ, მედიაინჟინერებისა და მედია ექსპერტების გუნდის მიერ და გაუმჯობესებულია და გამოცდილია ბალტიისპირეთის ურთიერთქმედების ცენტრი საინფორმაციო აშლილობებთან ბრძოლისთვის BECID.

პრეამბულა

ამ ღონისძიებების მიზანია მედიის წიგნიერების განათლება უფრო აქტუალური გახადოს სტუდენტების გამოცდილებისთვის, ჩართოს ისინი და დაუკავშირდეს მათ, ასევე მოუსმინოს მათ თვალსაზრისს.

მედიაწიგნიერების საუკეთესო ტრენინგი არის **საუბრები ყოველდღიური ცხოვრების საკითხებზე**.

სწორედ ამიტომ, DIGIRES კურსები შექმნილია იმისთვის, რომ დაინტერესოს და დააფიქროს ყველა მონაწილე, ეჭვქვეშ დააყენოს საჯაროდ ხელმისაწვდომი ინფორმაცია და წაახალისოს ისინი კომფორტის ზონიდან გასვლისკენ, რადგან სწორედ აქ ხდება რეალური სწავლა.

ასევე ხაზგასმულია მონაწილეთა გამოცდილების ასახვის მნიშვნელობა. მხოლოდ ასახვის საშუალებით შეიძლება ზუსტი დასკვნების გაკეთება.

პრაქტიკული მეცადინეობები მოიცავს დეტალურ ნაბიჯ-ნაბიჯ გეგმას, რჩევებსა და რეკომენდაციებს, ასევე სადისკუსიო კითხვებს, რომლებიც მასწავლებელს დაეხმარება დროულად და ხარისხიანად მოემზადოს მედია წიგნიერების კლასებისთვის.

გვერდითი კითხვის მეთოდი გასწავლით საიმედო წყაროებიდან ელემენტების ამოცნობას, ტექსტური და ვიზუალური ინფორმაციის საიმედოობის შეფასებას, ტექსტის ანალიზის უნარებისა და დეტალებისადმი ყურადღების განვითარებას და შინაარსის მოხმარების შემცირების მნიშვნელობის გაცნობიერებას.

ინტერაქტიული **მედია Walkshop** ღონისძიება საშუალებას მოგცემთ შეამჩნიოთ და ამოიცნოთ თქვენს გარშემო არსებული მედია სამყარო და გაიგოთ ინფორმაციისა და მედია ობიექტების მნიშვნელობა თქვენს ყოველდღიურ გარემოში.

ინტერაქტიული გაკვეთილი **"აზრების კატეგორიზაცია"** დაგეხმარებათ გაიგოთ, თუ როგორ ყოფს დიქტომიური აზროვნება და საგნების კლასიფიკაცია შავ "და" თეთრებად " საზოგადოებას და უბიძგებს მას კონფრონტაციისკენ, პოლარიზაციისკენ და სიძულვილისკენ ნაქებებისკენ.

გაურკვევლობის გაგების მეთოდი დაგეხმარებათ ამოიცნოთ თქვენი ემოციები, ქცევები და ინფორმაციის ძიების ტენდენციები გაურკვევლობის პერიოდში. ეს ასევე გააძლიერებს თქვენს უნარს წინააღმდეგობა გაუწიოთ მანიპულირებას და დეზინფორმაციას, როგორცაა ყალბი ამბები და პროპაგანდა, რომლებიც განსაკუთრებით გავრცელებულია კრიზისისა და გაურკვევლობის დროს.

შემოგვიერთდით და გამოიყენეთ ჩვენი კოლექტიური ცოდნა და გამოცდილება სწავლისა და გამოცდილების გაზიარების კულტურის გასავითარებლად!

1. ტექსტის გააზრება: იცოდით რომ ვერტიკალურად ვკითხულობთ?

მანიპულაციური შინაარსის ამოცნობა უმჯობესდება ტექსტის კითხვით და ანალიზით, რომლის ეფექტურად შემუშავება შესაძლებელია სხვადასხვა ტექნიკის გამოყენებით, რომლებიც ადვილად გამოიყენება ყოველდღიურ ცხოვრებაში. ყველაზე მნიშვნელოვანი ჩვევა, რომელიც თან ახლავს ინტერნეტში მუშაობას, არის კითხვა გარედან. (ვერტიკალური/გვერდითი კითხვა).

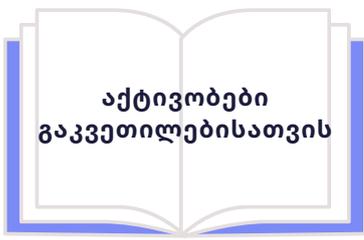
გვერდითი კითხვა არის მნიშვნელოვანი მედია წიგნიერების უნარი, რომელიც გულისხმობს ინფორმაციის მოძიებას წყაროში და ერთდროულად მრავალჯერადი თვალსაზრისისა და წყაროების შესწავლას. ეს მეთოდი საშუალებას აძლევს თითოეულ ადამიანს შეაფასოს ინფორმაციის სანდოობა და საიმედოობა. სხვადასხვა პლატფორმის მონაცემების შედარებითა და სხვადასხვა წყაროების პროფესიონალიზმისა და მიკერძოების ანალიზით, სტუდენტები უკეთ გაიგებენ რთულ საკითხებს და განასხვავებენ სანდო და შეცდომაში შემყვან ინფორმაციას. გვერდითი კითხვა ხელს უწყობს კრიტიკული აზროვნების განვითარებას და საშუალებას აძლევს სტუდენტებს ეფექტურად იარონ ციფრული მედიის ფართო სპექტრში.

გვერდითი კითხვა არის ეფექტური სტრატეგია წყაროს სანდოობის დასადგენად. მასში შემავალი ინფორმაციის სხვა წყაროებთან შედარებით, შეგიძლიათ შეამოწმოთ განცხადებები და მიიღოთ მეტი კონტექსტური ინფორმაცია წყაროს შესახებ. ეს მეთოდი, რომელსაც იყენებენ პროფესიონალი ფაქტების შემმოწმებლები, არის მთავარი ინსტრუმენტი წყაროს საიმედოობის გადამოწმების ყოველდღიურ მუშაობაში.

ამ გზით ინფორმაციის დასამუშავებლად, თქვენ უნდა გაატაროთ შედარებით ცოტა დრო იმავე საიტზე, სადაც შეგიძლიათ იპოვოთ მეტი ინფორმაცია. ამის ნაცვლად, მომხმარებელი ტოვებს გვერდს და უყურებს რას ამბობენ სხვა საიმედო წყაროები საიტის შესახებ. მაგალითად, ბრაუზერის მრავალი ჩანართის გახსნა, სხვადასხვა ინფორმაციის შერწყმა მთელი ინტერნეტიდან და სხვადასხვა წყაროების შედარება შესწავლილი საიტის უკეთ გასაგებად.

ბევრი კითხვა, რომელსაც პროფესიონალი ფაქტების შემმოწმებლები სვამენ, იგივეა, რაც ვერტიკალური მკითხველების მიერ დასმული კითხვები, რომლებიც უყურებენ მათ მიერ შეფასებულ საწყის გვერდებს. თუმცა, ამ მკითხველებისგან განსხვავებით, მათ ესმით, რომ სიმართლე უფრო ხშირად გვხვდება საიტის ბმულების ინტერნეტში (და მასზე კომენტარები), ვიდრე თავად საიტზე.

დამატებითი კითხვა ეხმარება მკითხველს შეაფასოს საიტის ხარისხი, რომელსაც ისინი სტუმრობენ ინფორმაციის სიზუსტის თვალსაზრისით, აძლევს მათ უფრო ფართო გაგებას მასზე გამოქვეყნებული შინაარსის შესახებ და ეხმარება მათ გაიგონ აქვს თუ არა საიტს სარედაქციო პროცესი ან ექსპერტის რეპუტაცია, რაც მათ საშუალებას მისცემს მიიღონ სანდო ინფორმაცია საიტზე განთავსებული ფაქტების შესახებ. ვებსაიტი.

1. ტექსტის გააზრება: იცოდით რომ ვერტიკალურად ვკითხულობთ?

გაკვეთილის თემა

გვერდითი კითხვის მეთოდი სანდო ინფორმაციის საძიებლად.

კლასი (წელი)

9-12

საგნები, რომლისთვისაც შესაძლებელია ამ გაკვეთილის გეგმის ინტეგრირება

მშობლიური ენის გაკვეთილები (ლიტვური, ლატვიური, ესტონური), ინგლისური ან სხვა უცხო ენები, ისტორია, სამოქალაქო განათლება, საინფორმაციო ტექნოლოგიები (IT), ან როგორც არაფორმალური განათლების აქტივობა.

გაკვეთილის მიზანი

გაეცანით **გვერდითი კითხვის** კონცეფციას და მეთოდს და აჩვენეთ როგორ გამოვიყენოთ ეს ტექნიკა ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

სწავლის მიზნები

- 1 სანდო წყაროს მახასიათებლების იდენტიფიცირება.
- 2 ისწავლეთ როგორ შეაფასოთ ტექსტური და ვიზუალური ინფორმაცია სანდოობის თვალსაზრისით.
- 3 განავითარეთ ტექსტის ანალიზის უნარ-ჩვევები, ყურადღება მიაქციეთ დეტალებს და გააცნობიერეთ შინაარსის ნელი მოხმარების მნიშვნელობა.

გამოყენებითი

აქტივობა

გვერდითი კითხვა.

ხანგრძლივობა

45 წუთი.

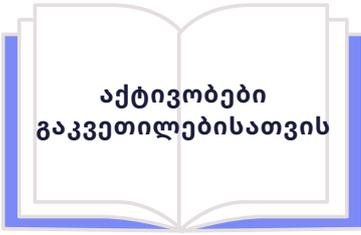
საჭირო მასალები

- 1 დებინფორმაციის სხვადასხვა ტექსტზე დაფუძნებული მაგალითები (მაგ., სტატია კონკრეტულ ვებსაიტზე, პოსტი კონკრეტულ სოციალურ ქსელში).
- 2 კომპიუტერი.
- 3 პროექტორი (ან სმარტ დაფა).

მომზადება

მასწავლებელი ამზადებს პრეზენტაციას გვერდითი კითხვის მეთოდის შესახებ, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას ინფორმაციის ონლაინ მოხმარებისას. პრეზენტაციის მომზადება შესაძლებელია სტენფორდის უნივერსიტეტის მიერ მოწოდებული სასწავლო მასალის გამოყენებით (ინგლისურ ენაზე).

გაკვეთილის დაწყებამდე მასწავლებელი ირჩევს დებინფორმაციის რამდენიმე მაგალითს (მაგ., სტატიას კონკრეტულ ვებსაიტზე ან პოსტს სოციალურ ქსელში კონკრეტულ ჯგუფში).

1. ტექსტის გააზრება: იცოდით რომ ვერტიკალურად ვკითხულობთ?

შესაფერისი მაგალითების ვარიაციები მოიცავს ვებგვერდზე განთავსებული სტატიას, რომელიც აქტიურად ავრცელებს დეზინფორმაციას; თაღლითური ვებსაიტი, რომელიც მიბაძავს სანდო მედია არხს და აკოპირებს სანდო ვებსაიტის ატრიბუტებს, როგორცაა ლოგო, სახელი, სტატიების სტილი და ა.შ.; პოსტი საკამათო ჯგუფში შერჩეულ სოციალურ ქსელში. არჩეული მაგალითები შეიძლება მოიცავდეს ტექსტურ და ვიზუალურ მასალას. და მაინც, ყველაზე მნიშვნელოვანი ის არის, რომ ისინი სტატიის სახითაა, ანუ ტექსტის მასალა მაგალითის დიდ ნაწილს შეადგენს.

თითოეული მოსწავლე ინდივიდუალურად თუ ჯგუფურად ხსნის მასწავლებლის მიერ მოწოდებულ დეზინფორმაციის მაგალითს თავის კომპიუტერზე (ან სხვა ნებისმიერ ელექტრონულ მოწყობილობაზე).

დავალების მიზანია გამოიყენოს ყველა ხელმისაწვდომი ღია წყარო, რათა გაარკვიოს:

- რაც შეიძლება მეტი ინფორმაცია ვებსაიტის შესახებ, სადაც მაგალითი იყო განთავსებული;
- სტატიის ან შეტყობინების ავტორი;
- დაადგინეთ, რომელი ინფორმაციაა მაგალითში სწორი და რომელი არა;
- შეაფასეთ მაგალითის სანდოობა.

სტრუქტურა/აქტივობა

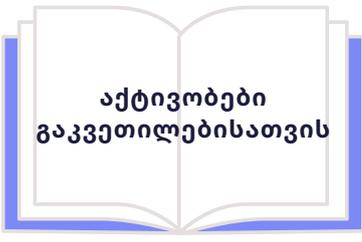
შესავალი (~ 10 წთ.)

მასწავლებელი აკეთებს პრეზენტაციას გვერდითი კითხვის მეთოდის შესახებ, განმარტავს მის მნიშვნელობას და რეალურ ცხოვრებაში გამოყენებადობას.

ჯგუფური მუშაობა (~ 10-15 წთ.)

მოსწავლეებს ეძლევათ პრაქტიკული დავალება, რომელიც შეიძლება შესრულდეს ინდივიდუალურად ან 2-3 კაციან მცირე ჯგუფებში.

თუ დავალება შესრულებულია ინდივიდუალურად, მოსწავლეებს შეიძლება მიეცეს დეზინფორმაციის იგივე მაგალითი, ან თუ ჯგუფებში, თითოეულ ჯგუფს შეიძლება მიეცეს დეზინფორმაციის განსხვავებული მაგალითი. მიდგომის მიუხედავად, ამოცანა ხელს უწყობს თანამშრომლობას და ურთიერთდახმარებას. დავალების შესრულების შემდეგ მოსწავლეებმა უნდა წარმოადგინონ რაც შეიძლება მეტი მითითება და არგუმენტი თავიანთი დასკვნების გასამყარებლად, რაც ხელს შეუწყობს საერთო მიღწევის განცდას.

1. ტექსტის გააზრება: იცოდით რომ ვერტიკალურად ვკითხულობთ?

შეფასება და რეფლექსია

დისკუსია (~ 10 წთ.)

მასწავლებელი ხელს უწყობს დებინფორმაციის მოცემული მაგალითების განხილვას, მოსწავლეების მიერ გამოტანილ დასკვნებს და დავალების შესრულების სირთულეებს. დისკუსიის წარმართვისთვის შემოთავაზებულია შემდეგი კითხვები:

- გვითხარით, რა ისწავლეთ მაგალითიდან-ვებგვერდი, სადაც ის იყო განთავსებული, ტექსტის ავტორი, ილუსტრაციები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მაგალითში, სტატიის შინაარსი, სტატიაში ნახსენები ხალხი, ადგილები და მოვლენები.
- რომელ წყაროებს იყენებდით და რატომ?
- გირჩევთ მეგობარს წაიკითხოთ ინფორმაცია ამ ვებსაიტზე, სოციალური მედიის ჯგუფში და რატომ?
- რა სირთულეებს წააწყდით ამ მაგალითის ანალიზისას?

რეფლექსია (~10 წთ.)

სტუდენტებს შეუძლიათ სთხოვონ შეაჯამონ ღონისძიებაში მონაწილეობის გამოცდილება, მოკლედ უპასუხონ შემდეგ კითხვებს (მათ ასევე შეუძლიათ სთხოვონ თავიანთი პასუხების დაწერა ცალკეულ ფურცლებზე:

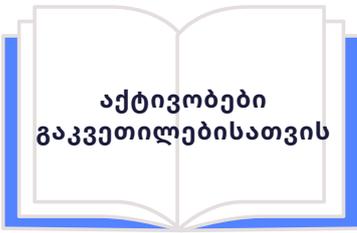
- როგორ ვიგრძენი თავი ამ საქმიანობის შესრულებისას?
- რა ცოდნა / უნარები დამეხმარება ამ ამოცანის უკეთ შესრულებაში?
- რა სირთულეები შემხვდა?
- რა მოგეწონათ ამ დავალებაში?

საკონტროლო სამუშაო (საშინაო დავალება)

საშინაო დავალების სახით, მოსწავლეებს შეიძლება სთხოვონ გაარკვიონ, რომელ ვებგვერდებს ან სოციალური მედიის ჯგუფებს ყველაზე ხშირად სტუმრობენ მათი ნათესავები ან მეგობრები და გაანალიზონ ინფორმაცია მათზე სანდოობისთვის გვერდითი კითხვის მეთოდის გამოყენებით

ადგილი თქვენი აზრებისა და იდეებისთვის

2. მედიით გარშემორტყმული: საინფორმაციო ობიექტების როლი ყოველდღიურ ცხოვრებაში

იუნესკოს და მსოფლიოს სხვა ცნობილი ექსპერტების აზრით, წიგნიერება არის სხვადასხვა უნარების ერთობლიობა, რათა ადამიანმა გამოიყენოს მონაცემები და ინფორმაცია, რომ გაიგოს, გაანალიზოს, შეძლოს მათი ინტერპრეტაცია, შექმნა და იმ ყველაფერთან დაკავშირება, რაც ვრცელდება მედიაში. მედიაწიგნიერება იზრდება მაშინ, როდესაც მინიმუმ სამი სახის „ინსტრუმენტი“ ეფექტურად არის გამოყენებული: ცოდნა (იცოდეთ როგორ ვფიქრობთ), გრძნობების ამოცნობის უნარი (როგორ ვგრძნობთ თავს) და მოქმედების უნარი.

ტექნოლოგიების მიერ შემოთავაზებული ხელსაწყოებისა და აპლიკაციების გამოყენების შესაძლებლობა, როგორცაა ინტერნეტ საძიებო სისტემები და პირადი სოციალური ქსელის ანგარიშები, არის პირდაპირი მითითება უნარებზე. ამავდროულად, შინაარსის გაგების, ანალიზისა და შეფასების სურვილი და საკუთარი პროგრესი ეხება ეპისტემურ ცოდნას და გამოცდილებას. ამრიგად, მედიაწიგნიერების განვითარება უფრო მეტს ნიშნავს, ვიდრე უბრალოდ იცოდეთ, როგორ შეამოწმო ფაქტები, რომელი ონლაინ ინსტრუმენტები აირჩიოს, სად მოძებნო სანდო წყარო, როგორ თქვა „მე მესმის რა არის ჟურნალისტიკა“ და ა.შ. ეს ყველაფერი უნდა იქნას გამოყენებული. და მიმართა: მუდმივი მონიტორინგი და ხარისხიანი ჟურნალისტიკის კითხვა, სოციალური მედიის პოსტების ანალიზი და არასანდო და გადაუმოწმებელი ინფორმაციის გავრცელება ან გაზიარება.

როგორც ჩანს, ანალიტიკურ და კრიტიკულ რეფლექსიას ინფორმაციის გამოყენების გამოცდილებაზე გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს წიგნიერების ცნების ინტერპრეტაციას და ასეთი შედეგის მისაღწევად. ეს არის ბუსტად კრიტიკული აზროვნების არსი. ამგვარად, მედიის საშუალებით ინფორმირებულობა იბადება ამ სამი საფეხურის მთლიანობაში - ინფორმაციის ფიქრი, შეფასება და გამოცდილება; იმის ამოცნობა და შეფასება, რაც ხდება; ახალი აზრის დაჭერა და შემდეგი ნაბიჯის გადადგმა.

გაკვეთილის თემა

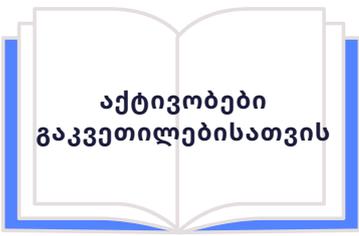
ინფორმაციისა და მედია ობიექტების როლი ყოველდღიურ ცხოვრებაში

კლასი (წელი)

9-12

საგნები, რომლებისთვისაც შესაძლებელია ამ გაკვეთილის გეგმის ინტეგრირება

მშობლიური ენის გაკვეთილები (ლიტვური, ლატვიური, ესტონური), ინგლისური ან სხვა უცხო ენები, ისტორია, გეოგრაფიის სამოქალაქო განათლება, საინფორმაციო ტექნოლოგიები (IT), ან როგორც არაფორმალური განათლების აქტივობა.

2. მედიით გარშემორტყმული: საინფორმაციო ობიექტების როლი ყოველდღიურ ცხოვრებაში

გაკვეთილის მიზანი

სკოლაში, ქალაქში ან სხვა გარემოში, მედიაში ან ონლაინ საინფორმაციო ობიექტებზე დაკვირვებისა და გაგების უნარის განვითარება. ეს მოითხოვს პასიურიდან აქტიურ დაკვირვებაზე გადასვლას გარემოში არსებული მინიშნებებისა და მნიშვნელობებისა და ინფორმაციის სხვადასხვა ფორმის ინტერპრეტაციით.

სწავლის მიზნები

- 1 იდენტიფიცირება ინფორმაციული ობიექტების მიმდებარე გარემოში და შეეცადეთ გაიგოთ მათი მნიშვნელობა ფართო მედია კონტექსტში.
- 2 საინფორმაციო გარემოზე კრიტიკული აზროვნების უნარის გამომუშავება.

გამოყენებითი აქტივობა

ინტერაქტიული მეთოდი “Media Walkshop” („ნელი სწავლის“ მიდგომა).

„ნელი სწავლის“ სტრატეგია გულისხმობს ამოცანებისა და მეთოდების გამოყენებას, რომლებიც საშუალებას აძლევს მონაწილეებს მეტი დრო დაუთმონ გარემოს, მის ფენომენებსა და ობიექტებზე სწავლას, დაკვირვებას და რეფლექსიას.

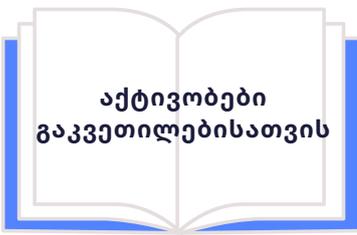
ჩვენ ვცხოვრობთ სწრაფი ტემპის ინფორმაციულ ეპოქაში, სადაც ცოტა დრო გვაქვს ცნობიერების პრაქტიკისთვის. მაშასადამე, ეს სასწავლო სტრატეგია საშუალებას გვაძლევს შევჩერდეთ და შევეცადოთ გავიგოთ რა გრძნობები, აზრები და რეფლექსია იწვევს მიმდინარე გარემოს ან მასში არსებულ ობიექტებს.

ხანგრძლივობა

45 წთ. (აქტივობა ასევე შეიძლება გაფართოვდეს ორ გაკვეთილად / 90 წთ.).

საჭირო მასალები

- 1 გარემოს ნიშნების აღსაბეჭდად: ქალაქის/ადგილის რუკა (თუ სკოლის გარეთ) (შეიძლება იყოს უფრო დიდი შენობის გეგმა), რვეულები, კალმები და სმარტფონები.
- 2 გამოცდილების რეფლექსიისთვის არჩეულ მედია ფორმატში (საშინაო დავალება): ჯგუფის მიერ წარმოებული ნამუშევარი (მედია პროდუქტი) შეიძლება იყოს ფოტო-ნარატივი (ფოტოები განმარტებებით/ციტატებით, დღიური, ნახატი). თუ დავალება არის მომზადება შემდეგი გაკვეთილისთვის, პოდკასტისთვის ან ვიდეოსთვის, ყველა შემოქმედებითი მეთოდი შესაფერისია.

2. მედიით გარშემორტყმული: საინფორმაციო ობიექტების როლი ყოველდღიურ ცხოვრებაში

სტრუქტურა/აქტივობა

შესავალი (~ 5-10 წთ.)

- 1 მოსწავლეები მუშაობენ წყვილებში ან მცირე ჯგუფებში, რათა განიხილონ კითხვები:
 - რა არის თქვენთვის მედია?
 - რას მიიჩნევთ საინფორმაციო ობიექტად?

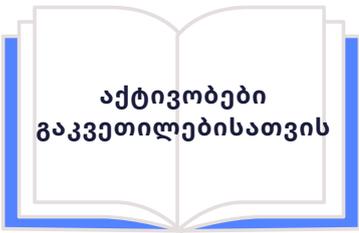
თანამედროვე კონტექსტში სიტყვა „მედია“ ან „მედია“ არ ეხება მხოლოდ მედიის ტრადიციულ ტიპს, როგორცაა პრესა, რადიო და ტელევიზია, არამედ ყველა საინფორმაციო და საკომუნიკაციო მედიასა და ინფორმაციის კომუნიკაციისა და მასპინძლობის საშუალებებს. შინაარსი. მედია შეიძლება იყოს ფოტოგრაფია, კინო და ინტერნეტი. ყველა, უბრალო ხალხიდან დაწყებული, პოლიტიკური, საქმიანი, სამეცნიერო, სპორტული და პოპულარული კულტურის მოღვაწემდე აქტიურად იყენებს სოციალურ მედიას. მედიის გამოყენება შესაძლებელია ხელოვნების შესაქმნელად (მედია ხელოვნება).

საინფორმაციო ობიექტები წარმოუდგენლად მრავალფეროვანია, არსებობს როგორც ფიზიკური, ასევე ციფრული ფორმით.

ისინი ემსახურებიან ინფორმაციის გადაცემას, კომუნიკაციას ან შენახვას. ხელშესახებისაგან, როგორცაა პლაკატები, ბილბორდები და ნიშნები, კომპიუტერებისა და ვიდეოკამერების ციფრულ სფერომდე, ეს ობიექტები ავსებენ ჩვენს საინფორმაციო გარემოს, თითოეულს აქვს თავისი უნიკალური როლი და ფუნქცია.

- 2 ინტერაქტიული „მედია ვორკშოპი“ მოსწავლეებს ეხსნება:
 - მოსწავლეები ეცნობიან გაკვეთილის მიზანს და ამოცანებს.
 - წყვილებში ან მცირე ჯგუფებში მოსწავლეები ირჩევენ მარშრუტს (რომელიც შეიძლება იყოს სივრცე სკოლაში (შიგნით), სკოლის ეზოში ან საკლასო ოთახში).

2. მედიით გარშემორტყმული: საინფორმაციო ობიექტების როლი ყოველდღიურ ცხოვრებაში

ამ გარემოში ისინი ეძებენ და დოკუმენტირებენ სხვადასხვა „ნიშანს“, ანუ საგნებს, შეტყობინებებს და საგნებს, რომლებიც ხილული და უხილავია ადამიანის თვალით, როგორცაა კამერები, ტელეფონები, პლაკატები, სურათები, სტიკერები, ნიგნები და სხვა საინფორმაციო ობიექტები.

- დავალების შემუშავების შემდეგ, მოსწავლეები ინაწილებენ როლებს (მარშრუტის დამგეგმავი, მწერალი, ფოტოგრაფი, დიზაინერი, ჟურნალისტი და ა.შ.). როლები შეიძლება გაერთიანდეს, ანუ ერთ ადამიანს შეიძლება ჰქონდეს რამდენიმე დავალება.

ჯგუფური მუშაობა (~ 20 წთ.)

- მარშრუტის დაგეგმვის შემდეგ (დანყება, დაგეგმილი გაჩერებები, დასასრული), ყველა ჯგუფი მოძრაობს დანიშნულების მიმართულებით. სახელმძღვანელო „ნიშანთა მნიშვნელობის გახსნა“ შეიძლება მიეცეს მოსწავლეებს დამხმარე მასალად.
- „ნიშნის“ (მედია ან საინფორმაციო ობიექტის) აღმოჩენის შემდეგ, მათ დრო სჭირდებათ მის „წაკითხვაზე“: განიხილავენ, ჩაწერენ (ფოტოზე), ინტერპრეტაციას, კვლევას ან ინტერვიუს.

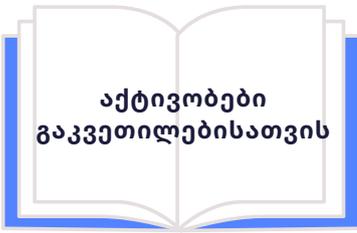
მასალა მნიშვნელობის

„ნიშანთა გახსნა“:

ჯგუფების მიერ განსახილველი კითხვები:

როგორ აღწერთ გარემოს? არის მშვიდი, ხმაურიანი, მეგობრული, აგრესიული, დომინანტი? რა ნიშნები (მედია და საინფორმაციო ობიექტები) მიუთითებს ამაზე? მაგალითად, ბიულეტენის დაფაზე, შეგიძლიათ ნახოთ მრავალი განსხვავებული შეტყობინება; ზოგიერთი შეტყობინება შეიძლება იყოს მეგობრული და მიმზიდველი (მაგ., მოწვევა დებატების კლუბში გაწევრიანებაზე), ზოგი კი შეიძლება იყოს უფრო აგრესიული (მაგალითად, ინსტრუქციები, რომ არ დაყაროთ ნაგავი სკოლის ტერიტორიაზე).

რა არის თვალსაჩინო და რა არ ჩანს მედია და საინფორმაციო ობიექტში? მაგალითად, თუ არჩეული საინფორმაციო ობიექტი არის „ფოტოკოპირება“, - რა მონაცემებს აგროვებს იგი, ვინ აარქივებს და ინახავს მას, რა არის მისი დანიშნულება, რისთვის გამოიყენება და ა.შ.?

2. მედიით გარშემორტყმული: საინფორმაციო ობიექტების როლი ყოველდღიურ ცხოვრებაში

შეფასება და რეფლექსია

დისკუსია (~ 10 წთ.)

- რა ნარატივის შექმნა შეგიძლიათ ამ გამოცდილებიდან? როგორ მოქმედებს მედია ჩვენს გარემოსა და არჩევანზე?
- მედია პროდუქტის რომელ ფორმატს ირჩევთ ამ ამბის მოსაყოლად (თქვენი გამოცდილება)? რატომ?

ასახვა (~ 10 წთ.)

მოსწავლეებს შეუძლიათ სთხოვონ შეაჯამონ თავიანთი გამოცდილება აქტივობის შესახებ, მოკლედ უპასუხონ შემდეგ კითხვებს (მათ ასევე შეიძლება სთხოვონ დაწერონ თავიანთი გამოხმაურება სხვადასხვა ფურცელზე):

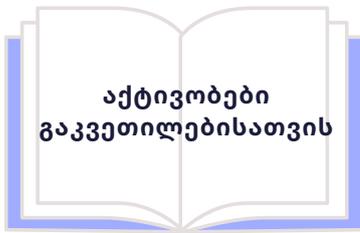
- როგორ ვიგრძენი აქტივობა?
- რა ცოდნა/უნარები დამეხმარებოდა ამ ამოცანის უკეთ შესრულებაში?
- რა სირთულეები შემხვდა?
- რა მომენონა ამ დავალების შესრულებისას?

რა მომენონა ამ დავალების შესრულებისას?

მოსწავლეები ამზადებენ პრეზენტაციას. ჯგუფის მიერ შექმნილი პროექტი (მედია პროდუქტი) შეიძლება იყოს ფოტონარატივი (ფოტოები განმარტებებით/ციტატებით, დღიური, ნახატი). ყველა შემოქმედებითი მეთოდი შესაფერისია, თუ დავალება შემდეგი გაკვეთილისთვის მომზადებაა; ეს შეიძლება იყოს პოდკასტი, ვიდეო, პოსტერი და ა.შ.

ადგილი აზრებისა და იდეებისთვის

3. მიკერძოებული აზროვნება: რატომ არის ეს საშიში?

ჩვენ მიდრეკილნი ვართ დიქტომიური აზროვნებისკენ - ანუ, ჩვენ ვხედავთ საგნებს როგორც შავს ან თეთრს, კარგს ან ცუდს. ჩვენ საკუთარ თავს ვხედავთ „თეთრ“ მხარეზე და ამ „თეთრი“ პერსპექტივიდან ვხედავთ და განვსჯით სხვებს. ეს ჩვეულებრივ აზროვნების არაცნობიერი ტენდენციაა, რომელიც ყოველდღიურ ცხოვრებას აადვილებს (არ არის საჭირო ღრმად ფიქრი და ენერჯის დაკარგვა). ეს ასევე თავდაცვითი რეაქციაა. სწორედ ამიტომ დიქტომიური აზროვნება განსაკუთრებით გავრცელებულია მაღალი გაურკვევლობის პირობებში. ტვინი მშვიდდება, როცა იცის პასუხი საფრთხეა, უსაფრთხოა, მეგობარია თუ მტერი.

თუმცა, აზროვნების ეს რეჟიმი შეიძლება სარისკოც იყოს. დიქტომიური აზროვნება, თავის არსში, არის საზოგადოების პოლარიზაციის კატალიზატორი. ის დახვეწილად გვიბიძგებს კონფლიქტისა და სიძულვილის ენისკენ, რაც ხშირად იწვევს გამყოფ კომუნიკაციას და ქმედებებს, რომლებიც ავრცელებენ სიძულვილს და შეურაცხყოფას.

რეალობა არ არის შავი ან თეთრი. ნაცრისფერია უფრო ღია ან მუქი, მაგრამ ნაცრისფერი. სწრაფი პასუხი უდრის პოლარიზებულ პასუხს და კრიტიკული აზროვნება იწყება ნაცრისფერ ზონაში.

ეს ნაცრისფერი არის კრიტიკული აზროვნების დამახასიათებელი ნიშანი, რომელიც არის გამონვევა, მოითხოვს მეტ გონებრივ ძალისხმევას და ზრდის გაურკვევლობას. თუმცა, შესაძლებელია გაურკვევლობისა და ნაცრისფერი ზონის (შავსა და თეთრს შორის) მოთვინიერებისთვის საკუთარი თავის ვარჯიში.

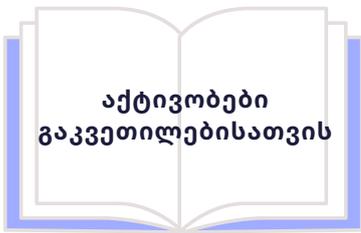
კრიტიკული აზროვნება არის სხვა პერსპექტივის მიღება საკუთარი იდენტობის დაკარგვის გარეშე. აზროვნების გაცნობიერება კრიტიკული აზროვნების ერთ-ერთი ოქროს წესია. ამიტომ, ჩვენ უნდა ვიყოთ გაბედულები და დავკითხოთ წყაროები ან პიროვნებები, რომლებიც ჩვენთვის სასიამოვნო, პოპულარული და სანდოა. ვკითხოთ საკუთარ თავს, მაქვს თუ არა ამის ფაქტობრივი მტკიცებულება? ალბათ, ჩვენ მივხვდებით, რომ ერთი შეხედვით, თეთრი სინამდვილეში ღია ნაცრისფერია.

გაკვეთილის თემა

მოსაზრებების კატეგორიზაცია (პოლარიზაცია) და საზოგადოების ფრაგმენტაცია დებინფორმაციის გავლენის გამო.

კლასი (წელი)

9-12

3. მიკერძოებული აზროვნება: რატომ არის ეს საშიში?

საგნები, რომლებისთვისაც შესაძლებელია ამ გაკვეთილის გეგმის ინტეგრირება

მშობლიური ენის გაკვეთილები (ლიტვური, ლატვიური, ესტონური), ინგლისური ან სხვა უცხო ენები, ისტორია, გეოგრაფიის სამოქალაქო განათლება, საინფორმაციო ტექნოლოგიები (IT), ან როგორც არაფორმალური განათლების აქტივობა.

გაკვეთილის მიზანი

გაკვეთილი მიზნად ისახავს მოსწავლეებს გააცნოს მოსაზრებათა კატეგორიზაცია (პოლარიზაციის დაჯგუფება ორ საპირისპირო პოლუსად), რომელიც მოიცავს სხვადასხვა საკითხებსა თუ აქტუალურ პრობლემებს. რათა დაეხმაროს სტუდენტებს გააცნობიერონ, როგორ ყოფს კატეგორიზაცია საზოგადოებას, რომლის დროსაც, როდესაც აქტუალური საკითხი ჩნდება, ის იყოფა ორ „ბანაკად“ და ხალხის აზრი პოლარიზდება. აუხსენით, რომ ეს შეიძლება იყოს დეზინფორმაციის ეფექტის შედეგი - ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ეფექტია შეხედულებების, დამოკიდებულებების ან თუნდაც ღირებულებების პოლარიზაცია.

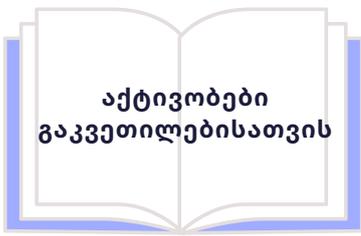
სწავლის მიზნები

1 ინფორმაციის, დეზინფორმაციის და საზოგადოებაზე მათი გავლენის ძირითადი ცნებების გაცნობა.

- 2 შეიძინეთ „აზრების კატეგორიზაციის“ მეთოდი, რომელიც გადამწყვეტი ინსტრუმენტია საკითხების სირთულის გასაგებად და გამარტივებული განსჯებისგან თავის დაღწევისთვის.
- 3 გააცნობიეროს, რამ განაპირობა განსახილველი საკითხის ან საგნის ამა თუ იმ შეფასებას ამოცანების კონტექსტში.
- 4 გათავისუფლდით მხოლოდ „შავის“ ან „თეთრის“, „კარგის“ ან „ცუდის“ კუთხით განსჯის გამოტანის რისკებზე და პოტენციალს, რომ ასეთმა განსჯამ გამოიწვიოს დეზინფორმაცია და გაუგებრობა.
- 5 გათავისუფლდით მხოლოდ „შავის“ ან „თეთრის“, „კარგის“ ან „ცუდის“ კუთხით განსჯის გამოტანის რისკებზე და პოტენციალს, რომ ასეთმა განსჯამ გამოიწვიოს დეზინფორმაცია და გაუგებრობა.
- 6 შეაჯამეთ და დაფიქრდით გამოცდილებაზე, დაადგინეთ რა გაიგეს გაკვეთილიდან, რა მოეწონათ, რა იყო ყველაზე ღირებული და რა იყო გამონვევა.

გამოყენებითი აქტივობა

ინტერაქტიული აქტივობა „აზრების კატეგორიზაცია“ („შავი“ ან „თეთრი“ ტესტი).

3. მიკროდოებული აზროვნება: რატომ არის ეს საშიში?

ხანგრძლივობა

1-2 საათი (დამოკიდებულია სტუდენტების რაოდენობაზე და რამდენად დეტალურად არის მოცემული თითოეულ კითხვაზე).

საჭირო მასალები

- მასწავლებლისთვის: პრეზენტაცია, მასალა მომზადებული კითხვებით.
- სტუდენტებისთვის: კალამი და ქაღალდი (ფურცლების რაოდენობა დამოკიდებულია სტუდენტების რაოდენობაზე) ან კავშირის მქონე სმარტფონი.

ამოცანის ადაპტაციის შესაძლო გზები

ინტერნეტი თუ ყველა მოსწავლეს აქვს სმარტფონი ინტერნეტით, დავალება შეიძლება ანონიმურად შესრულდეს ცოცხალი გამოკითხვის აპლიკაციების გამოყენებით, როგორცაა „Slido“, „Mentimeter“ და ა.შ. თუმცა, მასწავლებელი უნდა დარწმუნდეს ამაში და წინასწარ მოემზადოს. ასევე შესაძლებელია სტუდენტების წინასწარ გაფრთხილება, რომ აქტივობა საჭიროებს მობილურ ტელეფონებს.

მომზადება

ინტერნეტით ჩანერეთ კითხვები ფურცელზე (მაგ., 10 კითხვა), ყველაფერი დანყებული „რაზე ფიქრობთ?“. მაგალითად:

- რას ფიქრობთ გლობალურ დათბობაზე?
- რას ფიქრობთ თქვენს ქვეყანაში განათლების სისტემაზე?
- რას ფიქრობთ TikTok აპზე?
- ...

და ა.შ. (მიზანშეწონილია შევითანოთ კითხვები, რომლებიც აქტუალურია სესიის დღეს და თავიდან აიცილოთ კითხვები, რომლებიც მგრძობიარეა სტუდენტებისთვის).

სტრუქტურა/აქტივობა

შესავალი (~ 10-15 წთ.)

- 1 მოკლედ განიხილეთ ინფორმაციის ძირითადი ცნებები, დეზინფორმაცია და მათი გავლენა საზოგადოებაზე.

ინფორმაციის გავლენა საზოგადოებაზე ან ინდივიდუალურ ცნობიერებაზე ათწლეულების განმავლობაში იყო შესწავლილი სხვადასხვა დისციპლინური პერსპექტივიდან, როგორცაა ფსიქოლოგია, სოციოლოგია ან ანთროპოლოგია.

3. მიკროძოებულის აზროვნება: რატომ არის ეს საშიში?

საზოგადოებაზე დებინფორმაციის გავლენის დადგენა არის ერთ-ერთი გამოწვევა, რომელიც ყველაზე მეტად სწავლობს ამ მნიშვნელოვანი მკვლევარების კომუნიკაციის ფორმას. მიუხედავად იმისა, რომ სოციალურ გამოკითხვებს, ექსპერიმენტებს, სოციალურ ქსელებში მიღებულ მონაცემებს ან ადამიანებზე დაკვირვებას მათ ბუნებრივ გარემოში აქვს დადებითი და უარყოფითი მხარეები, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი უარყოფითი მხარე ის არის, რომ მკვლევარს აქვს წილი საბოლოო შედეგებში. აღსანიშნავია, რომ დებინფორმაციის გავლენა ადამიანებზე განსხვავებულია, ანუ სხვადასხვა გავლენას ახდენს ალქმებზე, დამოკიდებულებებზე, რწმენაზე ან მოსაზრებებზე და ქცევაზე, რომელიც გამოწვეულია ამ ეფექტებით. ეს დამოკიდებულია ადამიანების მდგრადობაზე მანიპულაციური კომუნიკაციის მიმართ, რომელიც გავლენას ახდენს განათლებაზე, სოციალურ, ეკონომიკურ, დემოგრაფიულ ან ფსიქოლოგიურ დაუცველობაზე.

2 მოსწავლეები ეცნობიან ინტერაქტიულ აქტივობას „აზრების კატეგორიზაცია“ („შავი“ ან „თეთრი“ ტესტი) და ამ გაკვეთილის მიზანს.

ჯგუფური მუშაობა (~ 30-40 წთ.)

- აუდიტორიას უჩვენებენ სლაიდს მხოლოდ კითხვის დასაწყისით: „რას ფიქრობთ?“ ვიზუალიზაციისთვის რეკომენდებულია სლაიდი, რომელიც აჩვენებს ფერების და ჩრდილების სპექტრს შავიდან თეთრამდე. მაგალითად:

კარგი

ცუდი

- შემდეგ ყველა მომზადებული კითხვა იკითხება ხმამაღლა და მოსწავლეები პასუხებს წერენ ფურცლებზე.
- მას შემდეგ რაც მოსწავლეებმა უპასუხეს ყველა კითხვას, იკითხება პირველი შეკითხვა და თითოეული მოსწავლე ხმამაღლა კითხულობს თავის პასუხს. მასწავლებელი მიზნად ისახავს დადებითი (კარგი) და ნეგატიური (ცუდი) პასუხების ამოცნობას.

რეკომენდირებულია სთხოვოთ აუდიტორიას, მიუთითონ სად „განათავსებენ“ თავიანთ მოსაზრებას განსახილველ საკითხზე სლაიდზე. დავეუშვათ, რომ აუდიტორია ცენტრთან ახლოს მიუთითებს (რაც პრაქტიკაში ძალზე იშვიათია), მაგრამ პასუხი აშკარად არის „თეთრი“ ან „შავი“ თავისი მნიშვნელობით ან კონოტაციით. ამ შემთხვევაში, რეკომენდებულია სიტყვის მიწოდება აზრის შემდგომი პოლარიზაციისთვის.

3. მიკერძოებული აზროვნება: რატომ არის ეს საშიში?

ნ.ბ. ამ სავარჯიშოში, აუდიტორიის მოსაზრებები შეიძლება განსხვავდებოდეს, რაც ინვესტ დაპირისპირებას. ამიტომ მასწავლებელმა(ებ)მა აუდიტორიის მოდერაცია უნდა მოახდინოს. შეხედულებათა განსხვავების შემთხვევაში, აუცილებელია ხაზი გავუსვა საზოგადოებაში განსხვავებული მოსაზრებების ბუნებრივ არსებობას და, საჭიროების შემთხვევაში, სლაიდის ჩვენება, რომელშიც ორი სხვადასხვა მხრიდან მხედველობის პერსონაჟი არ ეთანხმება რომელ რიცხვს ხედავს: 6 ან 9.

- მას შემდეგ, რაც პასუხები ცნობილია, აუდიტორიას ეკითხებიან: "ვინ ჩამოაყალიბა თქვენი აზრი?" და "ვინ არის ინფორმაციის წყარო?" დაწერეთ ერთი მიზეზი (მაქსიმუმ სამი).

შეფასება და რეფლექსია დისკუსია (~ 15 წთ.)

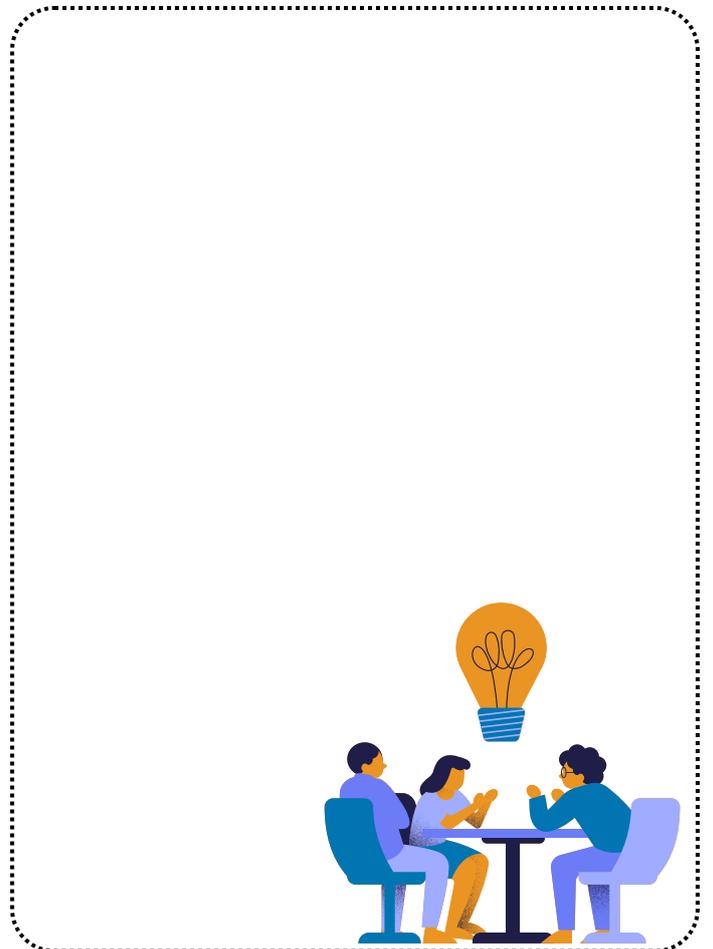
- რა ისწავლეთ ამ გამოცდილებიდან?
- როგორ მოქმედებს ჩვენს მოსაზრებებსა და განსჯაზე მიღებული ინფორმაცია?
- რატომ აქვს საზოგადოების სხვადასხვა წევრს განსხვავებული აზრი?
- რამდენად საშიშია დებინფორმაციით ჩამოყალიბებული აზრი?
- რატომ არის საშიში საგნების შეფასება მხოლოდ „შავად“ ან „თეთრად“, „კარგად“ ან „ცუდად“?
- რა უნყოფს ხელს ასეთ განსჯას?

- რატომ არის აუცილებელი ინფორმაციის სანდო წყაროს არსებობა? რა არის ინფორმაციის სანდო წყარო?

რეფლექსია (~ 10 წთ.)

- რა მოგეწონა?
- რა იყო გამოწვევა?
- რა იყო რთული გასაგები?
- რა იყო ყველაზე დასამახსოვრებელი?

ადგილი თქვენი აზრებისა და იდებებისთვის

4. ინფორმაციის ძებნა: როგორ გადავრჩეთ გაურკვევლობის პირობებში?

მანიპულირება და ინფორმაციის შეფერხება, როგორცაა დებინფორმაცია, ყალბი ამბები ან პროპაგანდა, გავრცელებულია და საუკეთესოდ მუშაობს კრიზისისა და გაურკვევლობის დროს, როდესაც ადამიანები ყველაზე დაუცველები არიან. ადამიანებს აქვთ მომავლის კონტროლის ქვეცნობიერი სურვილი და გაურკვევლობა დაკავშირებულია უცნობთან, რაც ართულებს მომავლის წინასწარმეტყველებას. ასეთ პირობებში ჩვენ ვინყებთ შიშის და შფოთვის შეგრძნებას. ვინყებთ პასუხების ძიებას მედიასა და სოციალურ ქსელებში. ჩვენ მივიღეთ ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც გვხვდება „შევიგრძნოთ მომავალი“ - სამწუხაროდ, ამის აღდგენა კონტროლია. ხშირად დებინფორმაცია - სწრაფად წარმოებული და ფაქტების გარეშე.

ამგვარ დებინფორმაციაზე მოქცევის შედეგები შეიძლება იყოს მძიმე, რაც გამოიწვევს არასწორი გადაწყვეტილებების მიღებას და შემდგომში გაურკვევლობის ციკლს. როდესაც ჩვენ ვიღებთ მნიშვნელოვან გადაწყვეტილებებს (მაგ. ჯანმრთელობა, ფინანსები, უსაფრთხოება ან პოლიტიკა), ჩვენ ვეყრდნობით არსებულ ინფორმაციას და პირად და კოლექტიურ პრეფერენციებს.

ამიტომ აუცილებელია ყურადღების მიქცევა დებინფორმაციაზე, რომელიც ჩნდება საზოგადოებაში ახალი ან მგრძობიარე საკითხის წამოჭრისას.

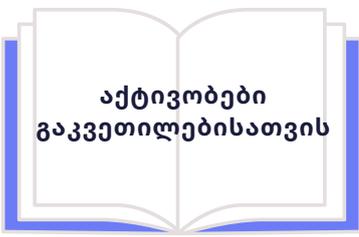
უფრო მეტიც, ჩვენ მიდრეკილნი ვართ, უპირველეს ყოვლისა, ვუპასუხოთ ჩვენს ემოციებს და ვუშვებთ ბევრ კოგნიტურ შეცდომას პასუხების ძიებისას.

შედეგად, ჩვენ მხოლოდ ზოგჯერ ვამცირებთ გაურკვევლობას (ხშირად, მხოლოდ ვზრდით მას). მაგალითად, ჩვენ ვეძებთ ინფორმაციას, რომელიც ადასტურებს ჩვენს რწმენას და მოსაზრებებს; ჩვენ პირველ რიგში ვაქცევთ ყურადღებას იმას, რაც აშკარაა; ჩვენ ვეყრდნობით ინფორმაციას, რომელიც ადვილად ხელმისაწვდომია, მაგრამ არა აუცილებლად სანდო, ინტერნეტში ან სოციალურ ქსელებში; ჩვენ მიჩვეულები ვართ ჩვენი მოსაზრებების ჩამოყალიბებას იმ ინფორმაციის საფუძველზე, რომელიც ჯერ ჩვენამდე მოდის და შემდეგ გვიჭირს მათი შეცვლა და ა.შ. გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ემოციების როლის გაგება გადამწყვეტია იმისათვის, რომ ვიყოთ უფრო კრიტიკული იმ ინფორმაციის მიმართ, რომელსაც ვიყენებთ.

ამიტომ, წყაროს კითხვისას დაუსვით საკუთარ თავს შემდეგი კითხვები: 1) რატომ უნდა იყოს ეს ინფორმაცია ჩემთვის მნიშვნელოვანი? 2) რა ემოციას იწვევს ეს ჩემში? 3) რატომ ვრეაგირებ ისე, როგორც მე ვრეაგირებ? 4) ვინ არის შეტყობინების ავტორი? 5) მესიჯი შეიცავს არგუმენტებს, თუ უბრალოდ მოსაზრებაა?

გაკვეთილის თემა

ემოციები, ინფორმაციული გაურკვევლობა. ქცევის ძიება.

4. ინფორმაციის ძებნა: როგორ გადავრჩეთ გაურკვევლობის პირობებში?

კლასი (წელი)

9-12

საგნები, რომლებისთვისაც შესაძლებელია ამ გაკვეთილის გეგმის ინტეგრირება

მშობლიური ენის გაკვეთილები (ლიტვური, ლატვიური, ესტონური), ინგლისური ან სხვა უცხო ენები, ისტორია, გეოგრაფიის სამოქალაქო განათლება, საინფორმაციო ტექნოლოგიები (IT), ან როგორც არაფორმალური განათლების აქტივობა.

გაკვეთილის მიზანი

გააცნოს მოსწავლეებს გაურკვევლობები, რომლებიც მოჰყვება მნიშვნელოვან მოვლენებს/სიტუაციურ ცვლილებებს ან კრიზისებს.

სწავლის მიზნები

- 1 გაეცნონ მეთოდს „გაურკვევლობის გაგება“ და მისი მიზანი.
- 2 გააცნობიეროს და შეძლოს იმის დადგენა, თუ რას გრძნობს ადამიანი გაურკვევლობის თითოეულ სიტუაციაში, როგორ იქცევა, სად ეძებს ინფორმაციას და რატომ.

- 3 შეაჯამეთ და დაფიქრდით გამოცდილებაზე იმის განსაზღვრით, თუ რა გაიგეს გაკვეთილიდან, რა მოეწონათ, რა დაამახსოვრდათ ყველაზე მეტად და რა იყო რთული.

გამოყენებითი აქტივობა

ინტერაქტიული აქტივობა „გაურკვევლობის გაგება“.

ხანგრძლივობა

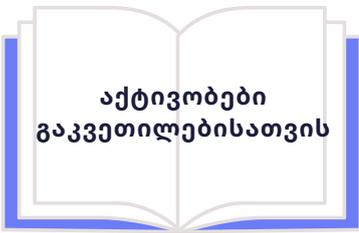
1 საათი.

საჭირო მასალები

ქალაქის დიდი ფურცლები, ფერადი მარკერები (შეიძლება იყოს პროექტორიც).

მომზადება

რამდენიმე წინადადებით აღწერეთ ჰიპოთეტური სიტუაცია, რომელიც ასახავს კრიტიკულ მოვლენას. ეს შეიძლება იყოს ნაციონალური მოვლენა (მაგ., ცრუ ელ.წერილი ფარული ასაფეთქებელი ნივთიერებების შესახებ სკოლებში მასიურად გაგზავნილი) ან რეგიონალური მოვლენა (დამოკიდებულია იქიდან, თუ სად მიმდინარეობს აქტივობა) (მაგ., ძალადობის ან შევიწროების შემთხვევა ან ნარკოტიკების აღმოჩენა სკოლაში).

4. ინფორმაციის ძებნა: როგორ გადავრჩეთ გაურკვევლობის პირობებში?

ამოცანის ადაპტაციის შესაძლო გზები

ჰიპოთეტური მოვლენის ვიზუალიზაცია შესაძლებელია ინფოგრაფიული სიმბოლოების და პრეზენტაციის ეფექტების გამოყენებით ჩართულობის გაზრდის მიზნით.

ალტერნატიულად, კითხვებზე პასუხების წარდგენა შესაძლებელია პირდაპირი გამოკითხვის აპლიკაციების გამოყენებით, როგორცაა "Slido" ან "Mentimeter". ეს გაზრდის ანონიმურობას და, იმედია, ღიაობას და აუდიტორიის ჩართულობას. ამასთან, აუცილებელია ინტერნეტთან კავშირის უზრუნველყოფა და სტუდენტებს ჰქონდეთ სმარტფონები ინტერნეტით.

სტრუქტურა/აქტივობა შესავალი (~ 5-10 წთ.)

მოსწავლეები ეცნობიან ინტერაქტიულ აქტივობას „გაურკვევლობის გაგება“ და გაკვეთილის მიზანი.

ჯგუფური მუშაობა (~ 30-40 წთ.)

- მოსწავლეები ეცნობიან სიტუაციას. მისი წაკითხვა შესაძლებელია ხმამაღლა ან სლაიდზე წარდგენა.
- შემდეგ სვამენ კითხვებს და მოსწავლის პასუხები ჩაიწერება დიდ ფურცელზე, რომელიც ეძღვნება თითოეულ კითხვას:

1 როგორ გრძნობთ თავს ამ სიტუაციაში? რატომ?

პირველმა კითხვამ უნდა ასახოს ემოციები და, როდესაც ეძებს ამ ემოციების მიზეზებს, მიუთითოს ინფორმაციის ნაკლებობა, რაც იწვევს გაურკვევლობას.

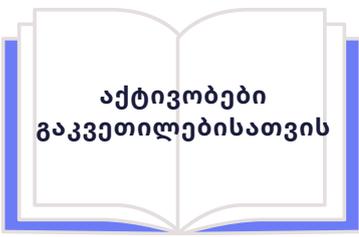
მიზანშეწონილია განიხილოს გაურკვევლობის განცდა/მდგომარეობა (როდის იყო ბოლოს ეს განცდა/მდგომარეობა აუდიტორიას და ა.შ.).

2 რას აკეთებთ ამ სიტუაციაში? რატომ?

მეორე კითხვით მასწავლებელი ცდილობს დაარწმუნოს აუდიტორია ხალხის მოქმედებისთვის სწრაფი, ნათელი და გასაგები ინფორმაციის მნიშვნელობაში.

3 სად ეძებთ ინფორმაციას? რატომ?

მესამე კითხვა ხელს უწყობს კრიტიკულ აზროვნებას, სთხოვს სტუდენტებს შეაფასონ ინფორმაციის წყაროების ექსპერტიზა. აუდიტორიას აწყდება ჰიპოთეტური სიტუაცია, როდესაც ოფიციალური ინფორმაცია მიუწვდომელია და ფსევდოექსპერტები რჩევენ უზიარებენ სოციალურ მედიაში. ეს კითხვა უნდა იყოს ფოკუსირებული ინფორმაციის წყაროს ექსპერტიზაზე და ამ ექსპერტიზის შეფასებაზე (ექსპერტ(ებ)ის თანამდებობა, განათლება, გამოცდილება და ა.შ.), სტუდენტებს უფლება მისცენ მიიღონ ინფორმირებული გადაწყვეტილებები.

4. ინფორმაციის ძებნა: როგორ გადავრჩეთ გაურკვევლობის პირობებში?

შეფასება და რეფლექსია

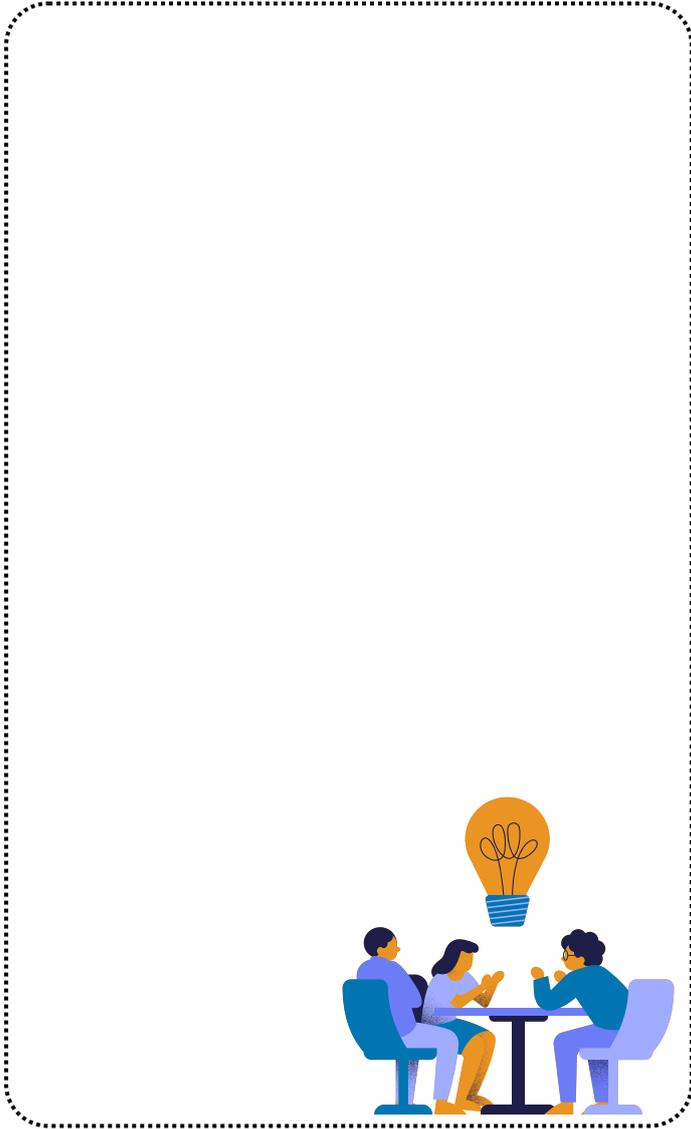
დისკუსია (~ 10 წთ.)

- რა ისწავლეთ ამ გამოცდილებიდან?
- როგორ რეაგირებენ ადამიანები გაურკვევლობის პირობებში და რატომ?
- რატომ ჩნდება დეზინფორმაცია ფაქტობრივ ინფორმაციამდე გაურკვევლობის პირობებში?
- რა განსაზღვრავს ინფორმაციის წყაროს ექსპერტიზას?

ასახვა (~ 10 წთ.)

- რა მოგეწონა?
- რა იყო გამომწვევა?
- რა იყო რთული გასაგები?
- რა იყო ყველაზე დასამახსოვრებელი?

ადგილი თქვენი აზრებისა და იდეებისთვის

ადამიანის ბუნებრივი რეაქცია გაურკვევლობაზე : ეძებს სწრაფ, ნათელ და გასაგებ ინფორმაციას. ეს რეაქცია გაურკვევლობაზე განპირობებულია საფრთხის მასშტაბის ცოდნის სურვილით, როგორ იმოქმედებს ის თითოეულ ინდივიდზე და როგორ დავიცვათ თავი. გაურკვევლობის შემცირება არის კონტროლის აღდგენა. იმის გამო, რომ დეზინფორმაციას არ სჭირდება დრო ფაქტების შესაფასებლად ან სიტუაციის გამოსაძიებლად, ის პირველ ადგილზეა, ცრუობით ამცირებს გაურკვევლობას კრიზისებში ან მნიშვნელოვან მოვლენებში.

დასკვნა: რა არის შემდეგი?

დღევანდელ მედიაში გავრცელებული ინფორმაცია შორს არის მშვიდი და ნყნარი დინებისაგან. ეს არის უაღრესად სანდო, ექსპერტების მიერ გენერირებული ინფორმაციისა და მანიპულაციური შინაარსის ნაბავი, რომელსაც შეუძლია საფრთხე შეუქმნას საზოგადოებას. კარგი ამბავი ის არის, რომ მცირედი ძალისხმევით, ჩვენ ყველას შეგვიძლია განვაავითაროთ კრიტიკული აზროვნება, ციფრული შეფერხებისადმი მდგრადობა და ხარისხიანი შინაარსის გარჩევის უნარი. ამიტომ, გეპატიჟებით გააგრძელოთ თქვენი ცოდნის გაღრმავება მედია და საინფორმაციო წიგნიერების შესახებ და გამოიყენოთ იგი პრაქტიკაში ღირებული რესურსებისა და ინსტრუმენტების შერჩევით.

სასარგებლო ბმულები და რესურსები

- DIGIRES. (2020). Building Digital and Resilient Citizenship: Policy Guidelines. Available from: https://digires.lt/wp-content/uploads/2023/02/D1.5_Policy-suggestions.pdf
- DIGIRES. (2020). Informed Deliberation and the Digital Age: A Question of Quality of Media Texts. Available from: https://digires.lt/wp-content/uploads/2023/02/D1.5_Policy-suggestions_DQI.pdf
- DIGIRES. (2020). Report on research activities of the Baltic research foundation. Available from: https://digires.lt/wp-content/uploads/2023/02/D1.3_Report-on-research-activities.pdf
- IREX. (n.d.). Online course of media literacy VERY VERIFIED. Available from: <https://veryverified.eu/>

BECID-ის შესახებ

Baltic Engagement Centre for Warbating Information Disorder (BECID) არის ექსპერტთა ქსელი ფაქტების შემოწმების, მედია წიგნიერების, მედია პრაქტიკისა და აკადემიური კვლევის სფეროში, რომელიც ებრძვის ინფორმაციულ აშლილობას და ხელს უწყობს მედიაწიგნიერების განვითარებას ესტონეთში, ლატვიასა და ლიეტუვაში. BECID ყურადღებას ამახვილებს ფაქტების რეგულარულ შემოწმებაზე, დებინფორმაციის აღქმის კვლევაზე და მედია წიგნიერების კამპანიებზე, რომლებიც მიზნად ისახავს ინფორმაციის მდგრადობისა და მედიაწიგნიერების გაზრდას. BECID არის ევროპის ციფრული მედიის ობსერვატორიის (EDMO) ქსელის ნაწილი.

BECID-ის საქმიანობისა და წარმოებული შინაარსის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ www.becid.eu.

DIGIRES-ის შესახებ

ასოციაცია ბალტიის ციფრული გამძლეობის კვლევის ცენტრი DIGIRES არის ციფრული გამძლეობის სფეროში თანამშრომლობის პირველი მაგალითი არა მხოლოდ ლიეტუვაში, არამედ ბალტიის სამივე ქვეყანაში. DIGIRES მიზნად ისახავს შეკრიბოს ექსპერტები და ორგანიზაციები, რომლებიც მუშაობენ მედიაწიგნიერების, ციფრული მდგრადობისა და მდგრადი დემოკრატიის განვითარების მსგავს თემებზე და აჩვენოს მდგრადობის განვითარების გზები თანმიმდევრული და მიზანმიმართული გზით, ახალი ფორმების მოძიებით ეროვნულ ორგანიზაციებს შორის შეთანხმებებისა და თანამშრომლობის გზით. ინსტიტუტები და საჯარო ხელისუფლება, რომლებიც წარმოადგენენ სხვადასხვა სექტორს.

დამატებითი ინფორმაციისთვის DIGIRES-ის აქტივობებისა და წარმოებული კონტენტის შესახებ, ეწვიეთ <https://digires.lt/en/>.

აუკსე ბალჩუტიენე

DIGIRES ასოციაციის ხელმძღვანელი და მთავარი მკვლევარი. საზოგადოებრივი კომუნიკაციის დეპარტამენტის პროფესორი და ვიტაუტას მაგნუსის უნივერსიტეტის მედია და ინფორმაციული წიგნიერების კათედრის ხელმძღვანელი ინკლუზიური და ცოდნის საზოგადოებისთვის.

აისტე მეიდუტე

ჟურნალისტი, ფაქტების შემმოწმებელი, საინფორმაციო პორტალ DELFI-ის პროექტის „სიცრუის დეტექტორის“ რედაქტორი.

დარიუს რემეიკა

უმცროსი მკვლევარი და ვიტაუტას მაგნუსის უნივერსიტეტის კომუნიკაციისა და ინფორმაციის მეცნიერებების დოქტორანტი, ინფორმაციისა და ფსიქოლოგიური ოპერაციებისა და დეზინფორმაციის ექსპერტი.

რიმგაილე კასპარაიტე

უმცროსი მკვლევარი და დოქტორანტი კომუნიკაციისა და ინფორმაციის მეცნიერებებში ვიტაუტას მაგნუსის უნივერსიტეტში.

კრისტინა ბერქსუნი

უმცროსი მკვლევარი და კომუნიკაციის სპეციალისტი ვიტაუტას მაგნუსის უნივერსიტეტში.

აუსტეია ვაიჩულივიჩიუტე

დიზაინერი

დანართი

მასალა „ნიშანთა მნიშვნელობის გახსნა“: ჯგუფების მიერ განსახილველი კითხვები

როგორ დაახასიათებდით გარემოს? არის მშვიდი, ხმაურიანი, მეგობრული, აგრესიული, დომინანტი? რა ნიშნები (მედია და საინფორმაციო ობიექტები) მიუთითებს ამაზე? მაგალითად, ბიულეტენის დაფაზე, შეგიძლიათ ნახოთ მრავალი განსხვავებული შეტყობინება; ზოგიერთი შეტყობინება შეიძლება იყოს მეგობრული და მიმზიდველი (მაგ., მონვევა დებატების კლუბში გაწევრიანებაზე), ზოგი კი შეიძლება იყოს უფრო აგრესიული (მაგალითად, ინსტრუქციები, რომ არ დაყაროთ ნაგავი სკოლის ტერიტორიაზე).

რა არის თვალსაჩინო და რა არ ჩანს მედია და საინფორმაციო ობიექტში? მაგალითად, თუ არჩეული საინფორმაციო ობიექტი არის „ფოტოკოპირება“, - რა მონაცემებს აგროვებს იგი, ვინ არქივებს და ინახავს მას, რა არის მისი დანიშნულება, რისთვის გამოიყენება და ა.შ.

